

DAIGA MAZVĒRSĪTE

melnbaltās
dziesmas
3

Ar roka zāģi

821.174-94
Ma 989

Grāmata tapusi ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Fotogrāfijas: Uldis Briedis, Lauris Filics, Dainis Jansons, Egils Jukša, Gvido Kajons, Ojārs Martinsons, Maija Sadovska un nenoskaidroti autori.
Foto no Ogres vēstures un mākslas muzeja, kā arī no Aivara Lūša, Bonifacija Lazdāna, Māras Fridrihsones, Gunta Branča, Egila Pētersona, Aleksandra Akimova personiskā arhīva.

Autore pateicas par nesavtīgu atbalstu šīs grāmatas tapšanā visiem stāstniekiem, mūziķiem, viņu tuviniekiem. Jo īpaši palīdzīgu roku sniedza Aleksandrs Akimovs, Tija Auziņa, Guntis Brancis, Guntis Feldmanis, Rūta Licīte, Bonifacijs Lazdāns, Aivars Lūsis, Ilze Medne un daudzi citi, protams, Valsts kultūrkapitāla fonds, redaktore Gundega Sēja.

Eduarda Groševa vāka dizains

Daiga Mazvērsite
MELNBALTĀS DZIESMAS III
Ar roka zāģi

Apgāda vadītāja VIJA KILBLOKA
Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*
Redaktore *Gundega Sēja*
Korektore *Patricija Šteinberga, Elīna Vēja*
Mākslinieciskais redaktors *Eduards Groševs*

Apgāds Zvaigzne ABC, SISA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4379.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Daiga Mazvērsite, 2024
© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2024
ISBN 978-9934-32-737-7

Ievads

Liekot punktu triloģijai “Melnbaltās dziesmas”, ar skumjām nācās secināt, ka tā sauktā latviešu estrāde, kura sagādājusi tik daudz prieka brīžu tās patērētājiem pagājušajā gadsimtā, ir izrādījusies nespējīga konkurēt ar citām mūzām. Kamēr izcilā ainavista Vilhelma Purviša izstāde uzstāda apmeklētības rekordus un notiek rosība ap viņa dzimto māju atjaunotni, jauko un līdz šai dienai daudzu iemīļoto dziesmu autoram Alfrēdam Vinteram nav pat neviena paša visniecīgākā pieminekļa tēvzemē. Vecmeistaru gleznas allaž būs labā cenā, taču par Elgas Igenbergas skaņuplati veikalā “Otrā elpa” pietiek atdot dažus eiro, toties “Rīgas bulvāri” Valentīnas Butānes balsī jūsu dzīves turpmākās trīs minūtes padarīs vēl saulainākas un harmoniskākas. Ja vien esat skaņuplašu vai nu jau par deficītu kļuvuša kompaktdisku atskaņotāja īpašnieks...

Tā jau ir – dzejniekam pietiek ar salveti vai kāpu smiltīm, lai uzšņāptu jaunu pantu, bet estrādes mūzikas šedevru radītājiem tikai iesākumam vien uzreiz nepieciešamas telpas, nauda instrumentiem un aparatūrai, kā arī ikmēneša elektrības rēķiniem un transportam, nemaz nerunājot par tēriņiem, kas saistīti ar daiļrades augļu iemūžināšanu skaņu ierakstu studijā, ierakstu izdošanu un popularizēšanu.

Protams, katrā mākslā galvenais ir talants un cilvēks. Taču atkal nākas nopūsties, cik mūsu estrāde ir bijusi gaistoša māksla – koncerts pēc pēdējā akorda izgaist nebūtībā, paliek tikai nogurums un bauda, ko sniedz muzikāls pārdzīvojums. Tiešām ceru, ka visi šajā triloģijā minētie varoņi ieguva to, kas būtībā bija viņu darbošanās mērķis, – aizraujošus, krāsainus, neparastus gadus uz citādi melnbaltā padomju sadzīves fona, pie viena sagādājot daudz prieka arī mums, klausītājiem.

4 Un tomēr – mākslu var ielikt plauktā, akvareļus un grafikas nopirks kolekcionāri, izstāžu kuratori sacerēs garus un gudrus aprakstus par šo darbu naratīviem. Arī par sadzīves, izklaides un vieglo mūziku dēvēto skaņdarbu vidū bijuši īsti šedevri – tie dzimuši un miruši mēģinājumos, koncertos, un vien niecīga daļa saglabājusies, jo nebija nedz tehnisku, nedz materiālu iespēju to visu iemūžināt. Droši vien līdzīgas sirdssāpes piedzīvo arī aktieri, taču vismaz lugas eksemplārs glabājas teātra arhīvā. Taču estrādes pašdarbnieku daiļrade reti kad ierakstīta notīs. Un kādu gan priekšstatu tās spētu sniegt par katra kolektīva individuālo skanējumu, solista balsi, ģitārista meistarību? Arī nedaudzās fotogrāfijas nespēs atainot pūles, kas ieguldītas tērpu radīšanā un šūšanā, skatuves kustībās, kam bija jāatbilst padomju standartiem, pie viena tos nedaudz sašķobot.

Diez vai šai mūzikai jēlka celsies cena, jo tās klausītāju skaits sarūk ar katru dienu, prātus aizmiglo sveštātu mūzikas un valodas invāzija. Kā brīnums jānovērtē reizes, kad daži mūziķi, neatkāpjoties no kādreizējiem daiļrades principiem, paši savam priekam pārskatīja kaut ko no vecā repertuāra vai pa reizei sapulcējas koncertos, atgādinot par bijušo godību. Visi šīs grāmatas varoņi bijuši zvaigznes savā muzikālajā laikmetā, atstājuši paliekošu iespaidu uz kolēģiem, nerunājot par klausītājiem, kas atdarināja uz skatuves redzēto modi, dziedāja šīs dziesmas paši savās ballītēs vai skolas ansambli.

Manuprāt, vairākas no grāmatas nodaļām varētu attīstīt par atsevišķiem sējumiem, izvēršot grupu vai mūziķu daiļrades pētniecību, analizējot šīs mūzikas nozīmi un vērtību, tikai – kas to visu lasītu? Kaut gan dziesmas daiļrunība varbūt bijusi pietiekama un ziņas par tās autoriem un izpildītājiem nemaz nav tik būtiskas, taču, manuprāt, nekas nevar rasties tukšā vietā un daudziem no šiem varoņiem mūzika bija dzīvesveids, varbūt pat reliģija, arī protesta forma un garīgās brīvības izpausme. Dažreiz gan par to nācies samaksāt visai dārgi, ne jau par mūziku, protams, bet par tās radīto nemieru, brīvības ilūziju, ko slēpj tiesības pakāpties augstāk par citiem cilvēkiem – saviem klausītājiem, uz viņiem noraugoties mazliet no augšas. Mans skatpunkts gan vienmēr bijis no lejas – jūsmojot par mūsu mūziķiem kopš bērna kājas un kārtējo reizi šajā sajūsmā daloties ar jums, godātie lasītāji.

Lai krāsainas turpmākās lappuses!

1

“KATEDRĀLES” ARHITEKTS UN “SĪPOLU” STĀDĪTĀJS

Komponists Vilnis Šmīdbergs

Savās mūzikas pētnieces gaitās ne reizi vien nācies gūt apliecinājumu pieņēmumam – jo cilvēks dižāks, jo vienkāršāks. Tas sakāms par vairumu latviešu rokmūzikas un popmūzikas pīlāriem. Protams, nekad jau nezini, kādi velni ganās bēniņos, taču, sēžot saulainā meža pļaviņā Kleistos ar komponistu Vilni Šmīdbergu pagājušā gadsimta 80. gados, neradās sajūta, ka sarunājos ar nez kādu ģēniju. Viļņa talanta mērogu apjautu daudz vēlāk, jo mūsu iepazīšanās saistīta ar Vissavienības skaņuplašu firmas “Melodija” Rīgas studiju, kur šad un tad iegriezās ar vai bez iemesla. Tur strādāja Tālis Timrots – skaņu režisors un grupas “Aurora” ģitārists, kas vēlāk nodibināja pats savu ansambli “Ģenerālis Burts”. Turpat grozījās arī kustīgais un enerģiskais, sarunām atvērtais Vilnis Šmīdbergs, kura dziesmas biju klausījusies Noras Bumbieres un Viktora Lapčenoka dueta skaņuplatē. Vārds “Katedrāle” tolaik man neko neizteica – protams, saistībā ar mūziku. Varbūt pat atklājās nejauši – reiz bijusi tāda rokgrupa, par kuru pirmoreiz atklāti rakstīja Klāss Vāvere savā roka vēsturē, kas pāris gadu garumā tika publicēta žurnālā “Liesma” (1989–1990). Arī es tolaik pētīju šos procesus, uz nodzeltējušajām pirmās intervijas atšifrējuma mašīnraksta lapām pierakstīts datums – 1990. gada aprīlis. Neatceros, vai pļaviņā sēdējām ar aliņu vai bez, jo diena bija silta un ne es, ne latvju oriģinālroka ciltstēvs Vilnis tolaik nebijām zvērināti atturībnieki. Pēc tam, protams, esam tikušies vairākkārt...

"Aizliegšana – kad rodas pretpēks, rodas spīts – ir sevišķi radošās lietās," toreiz teica Vilnis. Taču viņā kā ventspilniekā dzīvoja vēl kāds cits – kurzemnieka spīts. Pēckara gados bija jāmācās ātrāk kļūt pieaugušam, jo valdīja likums, ka izdzīvo stiprākais. Bērnībā lauztais mugurkauls liedzis Šmīdbergam doties tālos un ilgstošos ceļojumos, tad nu savu sīkstumu un dzīvessparu viņš ielicis mūzikā – vispirms "Katedrālē", tad "Sīpolos", turpmāk akadēmiskajā žanrā, kļūstot par 2010. gada Latvijas Lielās mūzikas balvas laureātu. "Esmu ass un tiešs, nemīlu iet likločus," atzinās Vilnis, kuram arī mūzikā patikušas galējības – *piano pianissimo* un *forte fortissimo*.

Viņa mamma Martas un viņas triju māsu tēvs bija igaunis, mamma latvieti, senčos ir arī poļu asinis – šis sajaukums izskaidro Šmīdberga temperamentu. Turklāt viņa raksturs atbilst visām mākslinieka pazīmēm – viegli uzliesmojošs, neparasti atklāts un pilnīgi neieinteresēts materiālajos labumos.

Tas bija skarbais pēckara laiks, 1944. gada 14. jūnijs, kad Ventspils nomalē Dzirnau ielā dzīvojošo Šmīdbergu ģimeni papildināja dēlēns. Viļņa tēvs Augusts bijis kāda saimnieka ārlauības dēls, dzimis Zlūkās un, līdzīgi savai mammai kalponītei, sāka ar vienkāršiem lauku darbiem. Tā arī sapazinās ar Viļņa mammu Martu. "Viņi man kā divi mēneši," noteica komponists, kas vecāku piemiņai veltījis skaņdarbus, attiecīgi tēvam – sēru mūziku 4 tromboniem un sitaminstrumentiem 1976. gadā un mammai – litāņu "Šķīstīšanās svētki" vijolei un ērgelēm 1999. gadā. Vien savā mūzikā Vilnis varējis izpaust jūtas, ar kurām Šmīdbergu ģimenē nebija pieņemts izrādīties.

Bija arī vecākais brālis Imants, ar kuru gandrīz piecpadsmit gadu starpība, – Vilnis būtībā auga kā vienīgais bērns. Imants uz zvejas kuģiem gāja jūrā, ar mazo brāli noņemties viņam nebija laika. Toties zivis Vilnis saēdies, kā saka, visam mūžam: mamma bija lieliska saimniece un prata lomu pagatavot visdažādākajos veidos.

Vilnis bija vēl mazs, kad Imanta kuģis avarēja – uzskrēja uz sēkļa, un par pazudušajiem zvejniekiem ilgi nebija nekādu

ziņu. Baismīgajās pavasara vētrās ne viens vien kuģītis nogāja pa burbuli, un Šmīdbergi toreiz visu nakti nosēdējuši ne dzīvi, ne miruši. Par laimi, pēc pāris dienām Imants ieradās sveiks un vesels, bet atskaņas no skarbās piejūras dzīves un varbūt arī tonakt piedzīvotās izbailes turpināja šalkot Viļņa skaņdarbos, kuros netrūkst drūmu, satraucošu nošu. “Atceros, kā 50. gadu skarbajās ziemās brālim vajadzēja celties ļoti agri, lai ietu iedarbināt zvejas kuģus. Vēlāk Imants aizgāja strādāt ostā uz loču kuģa.”

Viļņa tēvs bija elektriķis, strādāja spēkstacijā – bērībā puika brīnījies par milzīgajām, ar dīzeļdegvielu darbināmajām turbīnām, kas ražoja elektrību. Ar visu savu četru klašu izglītību Augusts Šmīdbergs bija izcils amata meistars, zināja, kā savienot fāzes, kad kādam dzīvoklī bija jāievelk elektrības vadi. Spēkstacija skaitījās militārais objekts, un Šmīdbergu kara laikā armijā neiesauca, bet Viļņa tēvs savulaik bija iestājies aizsargos, lai būtu vieglāk atrast darbu. Padomju okupācijas pirmā izsūtīšana, par laimi, ģimenei pagāja secen, bet 1949. gada baismo atmosfēru visapkārt Vilnis atcerējās vēl mūsdienās: “Mums jau bija salikti čemodāni, tikai nesapratu, kāpēc. Mamma un tēvs naktī neguļ, es arī nevaru aizmigt. Otrā dienā ejam, skatāmies – kaimiņos bija tāda maza mājiņa, un tā tukša, visi logi vaļā. Ja ūsainais (Staļins – D. M.) nebūtu nosprādzis, kas zina...” Komponists allaž bija tiešs un reizēm paass. Taču kopumā savu bērību Šmīdbergs atminējās kā ļoti saulainu – kā jau pastarīti, vecāki viņu lutināja. Puikam jau mazotnē nez no kurienes parādījusies izcila balss. Kad ciemos sanāca radiņi, tad vienmēr lūgušies, lai Vilnītis kaut ko nodzied! Radio skanošajiem pūtēju orķestra melodiņiem puika vienā rāvienā varēja dungot līdz.

Jā, Vilnis iestājās pionieros, kamēr vecāki mājās katru vakaru klausījās “Amerikas balsi”. Ģimenei bija ļoti labs vācu ražojuma radioaparāts, kuram krievu uzliktais “zāģis” daudz netraucēja. Taču Vilnim nekad nav bijusi vilkme uz džezu vai rokenrolu kā, piemēram, Pitam Andersonam. Interese par šādu stilu viņam radās, tikai dienot padomju armijā.

Dziedāšanas skolotājs jau sen bija piekodinājis, ka Vilnis jā-sūta mūzikas skolā, taču tas notika tikai pēc 7. klases. Vecāki pie-krita: ja jau matemātika nepadodas, lai tik iet un mācās mūziku. Ventspils mūzikas vidusskolas kordirigēšanas nodaļā Šmīdbergs nonāca bez iepriekšējas sagatavotības, knapi notis pazina, basa atslēgu nemaz. Jāmācās bija no rīta līdz vakaram, un sirds Vilni dzina mūzikā dziļāk un dziļāk. Nav pat nākušas prātā domas par to, cik pelnīs, kur strādās. Turklāt mamma un tēvs darīja visu, lai dēls varētu mācīties. Sakrāja naudiņu un nopirka vecu flīģeli, taču, ja klavieres sāk spēlēt 14 gadus, pianists tur nevar iznākt!

Lūzums puīša dzīvē notika, kad strādāt uz Ventspili atnāca muzikologs, lībiešu mantojuma pētnieks Dzintars Kļaviņš, kurš Vilni, kā saka, riktīgi "paņēma priekšā". Vilnis sāka sacerēt pirmos skaņdarbus – kora dziesmas, un rakstīt mūziku viņam gribējies ļoti, ļoti. Tā no 4. kursa kordirigētiem Šmīdbergs pārcēlās uz mūzikas teorētiķiem; kopumā mūzikas vidusskolā viņš mācī-jies sešus gadus. Zināšanu bagāža bija tik pamatīga, ka pēc trim gadiem armijā un trim gadiem kopā ar grupu "Katedrāle" Vilnis mierīgi varēja nokārtot iestājek sāmenus, lai vēlreiz stātos konser-vatorijā – šoreiz uz komponistiem.

Pirmoreiz mūzikas augstskolā Vilnis Šmīdbergs iestājās tūdaļ pēc vidusskolas, 1964. gadā. Viņš tika uzņemts simfoniķa Ādolfa Skultes klasē – profesors bija klausījies gala eksāmenus Ventspili un aicināja jaunekli mācīties pie sevis. Taču tālaika likumi pat pilna laika studentus piespieda iet armijā. "Dienēju robežsargos, un mans iesaukums bija pēdējais, kam bija jādien veseli trīs gadi! Bijām iesaukti apmēram 100 latvieši un vēl daudzi no Baltijas. Mūs nosūtīja uz Moldāvijas–Rumānijas robežu. Par laimi, robež-sargos vispār nebija pieņemta *ģedovščina* un tamlīdzīgas padarī-šanas. Taču tā bija baigā dresūra, bijām pakļauti nevis padomju armijai, bet skaitījāmies pie *KGB**. Man karaklausības apliecībā bija vairāki *KGB* zīmogi, ko daudzi tagad nesaprot, – tad jau

* Valsts Drošības Komiteja (*Комитет Государственной Безопасности*)
jeb *KGB*.

iznāk, ka es arī esmu čekists,” sašutumā uzliesmoja komponists. Bet padomju laikā zīmodziņam neesot bijis ne vainas – kad bija kaut kur jāiet ar dokumentiem, Vilnis šīs lappusītes atšķīris un apliecību pastūmis uz priekšu.

Uz robežas dienēt Vilnim nesanāca ilgi, jo visus, kas prata spēlēt, atsauca atpakaļ uz Kišiņevu, lai dibinātu estrādes ansambli. Skaidrs, ka bija jāspēlē padomju autoru dziesmas, ne jau Raimonds Pauls, par kuru lielā Padomju Savienība tobrīd vēl neko nebija dzirdējusi. Šmīdbergs ansamblītī staipīja akordeonu un ar kolēģiem rāva vaļā “Katjušu”, “Ērglēnu”, “Moldāvieti” un citus pēckara grāvējus, tolaik tika veidotas montāžas, iestudēti skeči par godu neskaitāmajām patriotiskajām svētku un atceres dienām. Pašdarbnieki brauca uzstāties uz Brestu, Kijivu, un dienesta gados Šmīdbergs Moldāviju izbraukājis krustu šķērsu – pazina šo zemi labāk nekā Latviju. Robežsargu pašdarbībā zaldāti paši taisīja basģitāru – izzāģēja korpusu, uzvilka klavieru stīgas. Pirksti spēlējot kļuva gluži jēli. Izņēma magnētiņus no sakarnieku austiņām, un tie bija gatavi skaņas noņēmēji elektriskajām ģitārām! “Visu taisījām paši, šur tur tehniskajās lietās palīdzēja armijas daļas sakarnieki.”

Robežsargos 1964. gadā Vilnis iepazinās ar Gunāru Šimku, kurš bija beidzis vijoles klasi bērnu mūzikas skolā, bet armijas pašdarbībā spēlēja ģitāru. Abi kļuva par ansambļa biedriem, turklāt vienam puisim viņu daļā bijuši svaigākie rietumu rokmūzikas ieraksti, ko visi nu klausījušies aizgūtnēm. Par trešo viņu kompānijā kļuva lietuvietis Aļģirds Utira, un trijotne stingri nolēma pēc dienesta dibināt paši savu rokgrupu.

Gunārs Šimkus nebija kārs uz runāšanu, intervijas vairākkārt atteica, tad nu nācās gaidīt brīdi, kad viņa dzīvesgaitām varēju izsekot, izlasot Lienas Jakovļevas interviju žurnālā “Mūzikas Saule” 2020. gada 1. numurā. Savā oāzē – Vecmoku Irbēs – mītošais slavenā pianista Vestarda Šimkus tēvs pasaulē, izrādās, nācis tieši Ziemassvētkos, 25. decembrī, un vairākas reizes dzīvē sajutis kāda neredzama eņģeļa klātbūtni. Liepājā dzimušajam, Dobelē uzaugušajam Gunāram (pēc Viļņa teiktā Šimkus tēvs bija

lietuvietis, mamma – poliete) nebija stipra veselība, tad nu daudz laika zēns pavadījis svaigā gaisā, upmalā. Kad Dobelē atvēra mūzikas skolu, Gunārs tur iestāties nolēma pats, bija jau vienpadsmit gadus vecs. Klavieru mājās nebija, vijole šķita lētāks instruments, tāpēc izvēle krita uz to. Tas bija pagrieziena mirklis Šimkus dzīvē, puisis spēlēja savu vijolīti, dzīvojās fantāziju pasaulē, pat izpelnīdamies iesauku Paganīni. Vēl viena liela Gunāra aizrautība bija nošu pierakstīšana. Bērnībā bumbiņas ar kātiņiem viņš zīmējis krāsainas, domādams, ka visu mūžu rakstīs serenādes. Partitūras Šimkus redzēja kā gleznas, un vēlāk, pateicoties tieši šai apsēstībai, vismaz daļa "Katedrāles" repertuāra tikusi iemūžināta Gunāra kaligrāfiskajā rokrakstā.

Mācoties 8. klasē, Gunārs noorganizēja nelielu orķestri, kura repertuāru iestudēja no mazām brošūrām ar nosaukumu "Dejas" un tekstu zem melodiskās līnijas. Tālāk jau vajadzēja darboties pašiem – izdomāt, kurš instruments ko spēlēs, un Šimkus kļuva par aranžētāju. Orķestris kļuva arvien pieprasītāks, Gunāra vilkme radīt mūziku arvien auga augumā, un, mūzikas skolu beidzot, viņš jau bija sacerējis "Klarnetes kvintetu" un kora dziesmas. Jaunietis iestājās J. Mediņa mūzikas vidusskolā, lai mācītos kompozīciju pie Jāņa Liciša, taču diemžēl tolaik visus pilngadīgos jaunekļus rāva armijā pat no skolas sola. 1964. gadā dobelnieks nonāca pie Rumānijas robežas, kur, ierindā stāvot, iepazinās ar Vilni Šmīdbergu, kuru mājās visi sauca par Šmitu.

Ideja par kopīga ansambļa radīšanu dzima pēc demobilizācijas. Vilnis ar ideju par rokgrupu Latvijā atgriezās 1967. gada septembrī, bet Šimkus bija kaut ko sagrēkojies "nacionālajā jautājumā" un nonāca disciplinārrotā, tāpēc no dienesta vaļā tika tikai pēc pāris nedēļām. Gunārs teicis, ka visa viņa dzīve bijusi mukšana no sistēmām, un rokmūzika likās lielisks veids, kā no tām izrauties.

Tolaik visa pasaule juka prātā no bitliem, kas sekoja Elvisa Preslija kultam. Magnetofona lentes ar sazin kur dabūtiem ierakstiem, nez cik reižu pārkopētiem un skaņas ziņā tāliem no oriģināla, klejoja no rokas rokā. Šmīdbergs Ventspilī vēl nebija lāgā

atkopies pēc savām brīvlaišanas svinībām, kad Gunārs jau bija klāt – laiks uzspēlēt! Vilnis 1967. gadā bija atsācis studijas konservatorijā, bet pietika ar mazu dzirkstelīti, lai visu pamestu. Armiņas biedrs viņiem bija sarunājis apmešanos PSRS 50. gadadienas vārdā nosauktā padomju saimniecībā netālu no Bauskas.

“Iedeva mums uzreiz dzīvokli, es bērnodārzā strādāju par muzikālo audzinātāju. Gunārs bija kluba vadītājs, Alģirds strādāja Bauskas tipogrāfijā. Visu sapelnīto naudiņu likām čupā, krājām aparatūrai. Produkti bija ļoti lēti, un tai sovhozā mūs ļoti lutināja. Katru rītu pie durvīm bija svaigi slaukta piena spainis. Es biju pavārs – man blakus dzīvoja bērnodārza pavāre un iemācīja man visu: zupas vārit, kotletes cept un mērces taisīt. Bet tur mēs nodzīvojām tikai gadu, pāris balliņu nospēlējām. Noorganizējām, ka pie mums atbrauca ar koncertu “Eolika”, un tas bija īsts sprādziens,” stāstīja Vilnis. “Eolika” kopēja nevis bītlus, bet *The Beach Boys*, vēlāk Šmīdbergam konservatorijā iznāca mācīties kopā ar grupas dalībnieku Zigmundu Lorencu.

Topošie rokeri sākumā tikai kopēja bītlu populārākās dziesmas, brauca arī pēc *The Rolling Stones*, *Monkeys* ierakstiem uz Jelgavu, bet neko lāgā nospēlēt nevarēja, jo nebija sakarīgu instrumentu. Viņi strādāja ļoti pamatīgi, pedantiski studējot katru niansi, – kā īsti tiek panākts šis bītliskais skanējums. Tajā laikā mūziķi bija norobežojušies no apkārtējās pasaules, pilnībā pārcēlušies uz to paradīzi, kuru sauc par mūziku.

Pēc gada tika sniegts pirmais ansambļa koncerts, kas, protams, izvērtās par sensāciju, jo nebija nekādas konkurences. Mazajā klubīnā iespiedās iekšā vai puse Bauskas – klausītāji bija nākuši tos četrus kilometrus kājām, lai tikai dzirdētu jauno ansambli. “No vienas puses, bija viegli, ja esi kā celmlauzis, kurš uzar atmatu. Nav nekādu kompleksu, jo nav, ar ko salīdzināt, – bijām tīrradņi, līdz ar to arī ļoti drosmīgi. Jutām, ka ejam pa pareizo ceļu, neviens nespēs mūs iebaidīt – pat milicija ne. Tas bija baigais sprādziens, atsauksmes bira momentā. Bet, kad sākās Čehoslovākijas notikumi, partijas sekretāre saausījās, kaut gan dziesmas bija ļoti “kulturālas”. Sāka mūs bakstīt, un drīz vien laidāmieš prom...”